

Dünya Sevgisi

Şura/20- Her kim ahiret kazancını isterse, biz onun kazancını artırırız, her kim de dünya kazancını isterse ona da ondan veririz, ama onun ahirette hiçbir nasibi yoktur.

Lokman/33- Ey insanlar! Rabbinizden sakının ve bir günden korkun ki, baba çocuğuna hiçbir fayda veremez. Çocuk da babasına hiçbir şeyle fayda sağlayacak değildir. Şüphesiz Allah'ın vaadi gerçektir. O halde dünya hayatı sizi aldatmasın, sakın o çok aldatıcı şeytan sizi Allah'ın affına güvendirerek aldatmasın.

Hadid/20. Biliniz ki dünya hayatı bir oyun, bir eğlence, bir süs ve kendi aranızda övünme, mal ve evlat çoğaltma yarışından ibarettir. Bu, tıpkı bir yağmura benzer ki; bitirdiği ot, ekincilerin hoşuna gider, sonra kurur, onu sapsarı görürsün, sonra çerçöp olur. Ahirette ise çetin bir azab; Allah'tan mağfiret ve rıza vardır. Dünya hayatı, aldatıcı bir zevkten başka bir şey değildir.

Al-İ İmran/ 14- İnsanlara kadınlar, oğullar, yüklerle altın ve gümüş yığınları, salma atlar, davarlar, ekinler kabilinden aşırı sevgiyle bağlanılan şeyler çok süslü gösterilmiştir. Halbuki bunlar dünya hayatının geçici faydalarını sağlayan şeylerdir. Oysa varılacak yerin (ebedî hayatın) bütün güzellikleri Allah katındadır.

HADİS...

* Sehl İbnu Sa'd es-Sâidî ra anlatıyor: "(Bir gün) Resûlullah as 'ma bir adam gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Bana öyle bir amel gösterin ki, ben onu yaptığım taktirde Allah beni sevsin, halk da beni sevsin" dedi. Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm: "Dünyaya rağbet gösterme, Allah seni sevsin, insanların elinde bulunanlara göz dikme ki onlar da seni sevsin!" buyurdular."

* Hz. Osman İbnu Affân ra anlatıyor: "Zeyd İbnu Sa'bî't ra gün ortasında Halife Mervan'ın yanından çıkmıştı. Ben: "Bu saatte, Zeyd'i mutlaka sormak istediği bir şey için çağırmıştı" (diye düşündüm ve kendisine kanaatimi) söyledim. Zeyd: "O bize, Resûlullah as'dan işittiğimiz bazı şeyler sordu. Ben Aleyhissalâtu vesselâm'ın: "Kimin emeli dünya olursa Allah onun işini aleyhine darmadağın eder, fakirliği iki gözünün arasında kılar, dünyadan eline geçen miktar da kaderinde yazılıdan fazla olmaz. Kimin de kasdi ahiret olursa, Allah, onun (dağınık) işini lehinde toplar, zenginliğini kalbine koyar, dünya nimetleri ona koşarak (kendiliğinden) gelir" sözünü anlattım."

* Sehl İbnu Sa'd ra anlatıyor: "Biz (hacc sırasında) Zülhuleyfe'de Resûlullah as ile beraberdik. O, birden şişkinlikten ayağı havaya kalkmış bir davar ölüsüyle karşılaştı. Bunun üzerine:"Şu lâşenin, sahibine ne kadar değersiz olduğunu görüyor musunuz? Nefsimi elinde tutan Zât-ı Zülcelâl'e yemin olsun, şu dünya, Allah yanında, bunun sahibi yanındaki değersizliğinden daha değersizdir. Eğer dünyanın Allah katında sivrisineğin kanadı kadar değeri olsaydı, kâfire ondan ebediye tek damla su içirmezdi" buyurdular."

* Hz. Enes radiyallahu anh anlatıyor: "Resûlullah as hastalanmıştı. Sa'd İbnu Ebi Vakkâs geçmiş olsun ziyaretine gitti. Yanına varınca Selman'ı ağlıyor buldu. Sa'd: "Niye ağlıyorsun? Ey kardeşim, sen Resûlullah as'ma arkadaşlık etmedin mi, şöyle değil mi, böyle değil mi (diye ağlamasını abes kılan bir kısım faziletleri hatırlattı). Selman radiyallahu anh şu cevabı verdi: "Ben şu iki şeyden biri için ağlamıyorum: "Ben ne bir dünya düşkünlüğü ne de ahiret gafleti sebebiyle ağlıyor değilim. Beni ağlatan Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm'ın bir ahdidir. O bana bir husus ahdetmişti, şimdi kendimi o ahdi tecavüz etmiş görüyorum." Sa'd: "Resûlullah size ne ahdetmişti ?" diye sordu. Selmân: "Aleyhissalâtu vesselâm bana: "Birinize dünyalık olarak bir yolcunun azığı kadarı yeterli" diye ahdetmişti. Ben kendimi bu haddi aşmış görüyorum. Sana gelince, ey Sa'd! Hüküm verdiğin zaman hükümünden, (hak) taksim ettiğin zaman taksiminden, bir şeye yöneldiğin zaman niyetinden Allah'tan kork." Ravilerden Sâbit der ki: "Selman radiyallahu anh'in vefat ettiğinde geriye nafaka olarak sadece yirmi kûsur dirhemlik bir mal bıraktığı haberi bana geldi."

* Sevban'dan (r.a) rivayet edildiğine göre Rasûlullah (asm) şöyle buyurmuştur:

"Yakında milletler, yemek yiyenlerin (başkalarını) çanaklarına (sofralarına) davet ettikleri gibi, size karşı (savaşmak için) birbirlerini davet edecekler."

Birisi: "*Bu o gün bizim azlığımızdan dolayı mı olacak?*" dedi. Rasûlullah (asm), "Hayır, aksine siz o gün kalabalık, fakat selin önündeki çörçöp gibi zayıf olacaksınız. Allah düşmanlarınızı gönlünden sizden korkma hissini soyup alacak, sizin gönlünüze de vehn atacak." buyurdu.

Yine bir adam: "*Vehn nedir ya Rasûlullah?*" diye sorunca: "Vehn, dünyayı (fazlaca) sevmek ve ölümü kötü görmektir." buyurdu.

* Abdullah İbnu Mes'ud radiyallahu anh anlatıyor: "Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm buyurdular ki: "Kim gam ve tasalarını bire indirir ve sadece ahiret tasasına gönlünde yer verirse, onun dünyevi gamlarını Allah izale eder. Kim de gam ve tasalarını dünya ahvaline dağıtacak olursa, Allah onun, vadilerden hangisinde helak olacağına aldırış etmez."

PIRLANTA SERİSİ...

Evvela zühd; dünya ona verilse sevinmeme, bütün dünya elinden gitse üzülmeme halidir. Bu hal, Allah Resûlü'nde doruk noktadadır. Bütün dünya O'nun olsaydı, her halde bir arpa tanesi bulmuş kadar sevinmezdi. Bütün dünya, bir anda elinden gitseydi, yine bir arpa tanesi kaybetmiş kadar üzülmmezdi. O, dünyayı kalben bu şekilde terketmişti. Ancak bu terk, hiçbir zaman kesben de dünyayı terketmek değildir. Zira, kazanç yollarının en mantıkisini ve en güzelini bize gösteren, yine Hz. Muhammed Aleyhisselâm'dır. O'nun kesben dünyayı terk etmesi veya insanları buna teşvik etmesi düşünülemez. Dünyayı terk, kalben olmalıdır. Buna en güzel delil de yine Allah Resûlü'nün kurduğu İslâm Site Devleti'nin, kısa zamanda dünyanın en zengin ve en güçlü devletlerinden biri hâline gelmesidir. Bir batılı düşünürün dediği gibi, Allah Resûlü'nün kurduğu bir büyük devletten, daha sonra tam 25 tane imparatorluk ölçüsünde devlet doğmuştur. Osmanlı Devlet-i Âliyesi bunlardan sadece bir tanesidir. Evet, zühdde temel düşünce bu olmalıdır.

Allah Resûlü, peygamberliğin aydınlık iklimine adımını attığı andan, dünya bütün debdebe ve ihtişamıyla O'nun ayağının önüne serildiği âna kadar hiç tavrını değiştirmede. Hatta O, dünyaya geldiği anda sahip olduğu mal varlığına, vefat ederken sahip değildi. Çünkü neyi var, neyi yoksa hep dağıtmış ve infâk etmişti. Bakın metrukâtına, sadece birkaç keçi ve bir de hanımlarının içinde buldukları küçük odalar. Onlar da yine millete ait sayılırdı ki, analarımız vefat edince, hepsi de mescide dahil edilmişti. Oraya giden herkesin de bilebileceği gibi, bu hücreler mescidin bir köşesine sıkışacak kadar dar bir yer işgal ediyordu.

Hz. Ömer (ra), bir gün Allah Resûlü'nün huzuruna girdi. Efendimiz yattığı hasırın üzerindeydi ve yüzünün bir tarafına, hasır iz yapmıştı. Odasının bir yanında işlenmiş bir deri, bir diğer köşesinde de, içinde birkaç avuç arpa bulunan küçük bir torba vardı. İşte Allah Resûlü'nün odasında bulunan eşyalar bundan ibaretti. Hz. Ömer (ra), bu manzara karşısında rikkate geldi ve ağladı. Allah Resûlü niçin ağladığını sorunca da Ömer (ra): "Ya Resûlallah! Şu anda kısırlar, krallar saraylarında kuş tüyünden yataklarında yatarken, (kâinat, yüzü suyu hürmetine yaratılmış olan) Sen, sadece kuru bir hasır üstünde yatıyorsun ve o hasır, Senin yüzünde iz bırakıyor. Gördüklerim beni ağlattı." cevabını verir. Bunun üzerine Allah Resûlü, Ömer (ra)'e şu karşılıklıta bulunur: "İstemez misin, Ya Ömer! Dünya onların, âhiret de bizim olsun."435

Başka bir rivayette ise Efendimiz şöyle buyururlar: "Dünya ile benim ne alâkam var. Ben bir yolcu gibiyim. Bir ağaç altında gölgelenen bir yolcu.. sonra da orayı terkedip yoluna devam eden..."436

Yine Tirmizi İbn-i Ömer'den rivayet ediyor : "Dünyada garip gibi yaşa. Veya bir yolcu gibi ol. Kendini (ölmeden önce) kabir ehlinde say!" İnsan bir yolcudur. Ruhlar âleminde başlayan yolculuğu, anne karnına, dünyaya, çocukluk dönemine, gençlik çağına, yaşlılık hengamına, kabir ve derken cennet veya cehenneme kadar devam eden bir yolculuktur. Ama acaba insan, bu yolculuğunun ne derece farkındadır? Eğer o, daima kendini bir yolcu gibi görse, yürüyüşünü zorlaştırmaktan başka bir işe yaramayacak olan dünyanın çeşitli güzelliklerine takılıp sendelemeden yürüyüp gidecektir.

O, dünyaya bir vazifeyle gelmişti. Duygu ve düşüncede insanlara diriliş solukları getirmişti. Vazifesi bittiği zaman da dünyayı terkedecekti. Dünya ile bu kadar alâkasız bir insanın, dünya adına bazı şeylere temâyül edeceğine, ihtimâl vermek aklın kabul edeceği şeylerden değildir. Evet, O, asla dünyaya meyletmedi, ve O, hiçbir zaman inhirafa yelken açmadı...

DÜNYA VE BİZ

Bizim dünya ile alâkamız, her yerde izzet-i İslâmiye'yi göstermek, temsil etmeye çalıştığımız elmas misali hakikatleri başkalarına da anlatmak, o aydınlık yolu onlara tanıtmak düşüncesine matuftur. İşte, bizim gözümüzün bir kenarıyla bazen dünyaya bir "niğâh-ı âşina" kılmamızın hakiki sebeplerinden bazılarıdır bunlar. Evet biz, bu düşüncelerle Kasas sûresinde ferman edilen "Dünyadan da nasibini unutma" beyanıyla tam mutabakat içindeyiz. Zira o âyet-i kerimede Kur'ân, "Ahiret yurdunu ara" derken "ibtîğâ" fiilini kullanıyor ki, bu "bütün benliğine ahirete yönel ve ahirete ahiret kadar değer ver" demektir. Bundan da anlaşıldığı üzere, ahiret için bütün imkânlar seferber edilmeli, dünya için de "nasibi unutmama" esasına bağlı kalınmalıdır.

DÜNYA- UKBA MUVAZENESİ

Dünya, ahiretin tarlası hükmündedir ve ahireti kazanma adına insana bahşedilmiş yegane fırsattır. Bundan dolaydır ki, dünya ile ahiret arasında sıkı bir irtibat vardır. Allahu Teala Kur'an-ı Kerim'inde "Allah'ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu gözet. Dünyadan da nasibini unutma; Allah sana nasıl iyilik ettiyse sen de öyle iyilik et, yeryüzünde bozgunculuk isteme, çünkü Allah bozguncuları sevmez!" (Kasas/77) buyurarak, dünya ve ukba hayatımız adına bize önemli ölçüler vermektedir. Ayette Allah'ın lütfetmiş olduğu nimetlerin, ahireti kazanma yolunda kullanılması ve bunun yanında, "dünyadan da nasibini unutma" ifadesiyle, dünyanın kesben terk edilmemesi üzerinde durularak insanlara, dünyada aziz ve şerefli olarak yaşama imkanlarını araştırmaları gerektiği mesajı verilmektedir.

RİSALE...

Dünyanın üç yüzü var.

Birinci yüzü, Cenâb-ı Hakkin esmâsına bakar; onların nukuşunu gösterir, mânâ-i harfiyle, onlara âyinedarlık eder. Dünyanın şu yüzü, hadsiz mektubât-ı Samedâniyedir. Bu yüzü gayet güzeldir; nefrete değil, aşka lâyıktır.

İkinci yüzü, âhirete bakar; âhiretin tarlasıdır, Cennetin mezraasıdır, rahmetin mezheresidir. Şu yüzü dahi, evvelki yüzü gibi güzeldir; tahkire değil, muhabbete lâyıktır.

Üçüncü yüzü, insanın hevesâtına bakan ve gaflet perdesi olan ve ehl-i dünyanın mel'abe-i hevesâtı olan yüzdür. Şu yüz çirkindir. Çünkü fânîdir, zâildir, elemlidir, aldatır. İşte, hadîste vârid olan tahkir ve ehl-i hakikatin ettiği nefret, bu yüzdendir.

KESBEN DEĞİL KALBEN TERK

Dört şey için dünyayı kesben değil, kalben terketmek lâzımdır:

1. Dünyanın ömrü kısa olup, sür'atle zeval ve guruba gider. Zevalin elemiyle, visalin lezzeti zeval buluyor.
2. Dünyanın lezâizi zehirli bala benzer. Lezzeti nisbetinde elemi de vardır.
3. Seni intizar etmekte ve senin de sür'atle ona doğru gitmekte olduğun kabir, dünyanın ziynetli, lezzetli şeylerini hediye olarak kabul etmez. Çünkü dünya ehlince güzel addedilen şey, orada çirkindir.
4. Düşmanlar ve haşerat-ı muzırta arasında bir saat durmakla dost ve büyükler meclisinde senelerce durmak arasındaki muvazene, kabirle dünya arasındaki aynı muvazenedir. Maahaza, Cenab-ı Hak da bir saatlik lezzeti terk etmeye davet ediyor ki, senelerce dostlarıyla beraber rahat edesin. Öyleyse, kayıtlı ve kelepçeli olarak sevk edilmezden evvel, Allah'ın davetine icabet et.

RUMMÂN ARZUSU

Mev'izelerde bir menkibe anlatılır: Bir çilehânedeki dervişler günlerini ibadetle geçiriyorlar. Bir erbaîn, iki erbaîn, üç erbaîn.. ancak ölmeyecek kadar yeyip-içmek, elden geldiğince sadece

ibadet ü tâatte bulunup dışarıya çıkmamak orada bir prensiptir. El-ayak, göz-kulak, dil-dudak, tamamen ibadetle meşgul edilir. Uyku da azalır; bir günde sadece bir saat kadar başlar bir yere konarak geçirilir; ihtiyaç defedilecek kadar uyunur. Zaten çok yeyip içmeyince de az uyumaya alışılır. İşte böyle bir çilehâne ehlinden birisinin içine rummân (nar) arzusu düşüyor. Bir türlü kafasından atamıyor. Aslında nar -Allah öbür nârdan (Cehennem'den) muhafaza buyursun- sevinecek bir meyvedir; fakat öyle, gönül bağlanan haneyi terkettirecek kadar olmasa gerek. Nar isteği yerine başka şeyler de düşünülebilir elbette. Tam kapıyı açıp dışarı çıkıyor, bir de bakıyor ki kapının önünde yara-bere içinde yatan birisi var. Yara-bere içinde ama hâlinde çok memnun, çok müteşekkir, yüzünden behcet akıyor. "Elhamdülillah Yâ Rabbi" diyor yatan adam. Bizimki "Yâhu bu hâlinle böyle içten hamd ü senâ da ne?" deyince "Allah'a hamdolsun" diyor. "Hiçbir zaman rummân arzusuyla Rahmân'ı terkedip O'nun huzurundan ayrılmadım." Derviş bunu duyunca kendine geliyor ve tekrar çilehâneye dönüyor.

Kaç defa rummân arzusu bizi arkasından koşturmuştur. Kâmil olmak kolay değil. Allah potansiyel insan yaratmıştır ve hakikî insan olmayı kulun iradesine, cehdine, gayretine ve azmine bağlamıştır. Azimsiz insanlar, sabırsız kullar o hedefe ulaşamazlar.

DÜNYADA CENNET NİMETLERİNİ YEME

Salihlerden bir kimse çok fakir olup dünyalık hiçbir şeye malik olmadığı için ailesi "bu hale nasıl sabredelim. Cenab-ı Hak'tan bir miktar dünyalık istesek olmaz mı?" diye, gece-gündüz efendisi ile münakaşa edermiş.

Nihayet o salih zat da dua eder ve duası kabul buyurulur. Bir de ailesi bakar ki evin köşesinde, altında bir kerpiç bulunur ve hemen efendisine getirir, ihtiyaçlarını karşıla diye verilir.

Efendisi o gece rüyasında görür ki, cennette bir köşk içinde bulunuyor. Lakin köşkün bir kerpici eksik olduğu için güzelliğinde eksiklik vardır. O kerpicin ne olduğunu sorunca "dünyada sana verilmişti" derler.

Uyanınca hemen bunu ailesine anlatır. Kadın da dünyayı istediğine pişman olur. Efendisi tekrar "Ya Rabbi, bana dünya gerekmez. O kerpici geri yerine gönder" diye dua eder. Bakarlar ki, evin köşesinden kerpiç kaybolmuştur.

Hadis-i şerifte buyurulmuştur ki :Bir kimsenin dünyada yediği lokmanın karşılığı, ahiretteki hissesinden eksilir.

BİR KAÇ DAKİKA TAHTA ÇIKMA

Halife Harun Reşid'in kardeşi Behlül Dane hazretleri bir gün kardeşinin tahtına geçip oturmuştu. Birkaç dakika oturmadan hemen sarayın hizmetçileri görürler. Behlül Dane hazretlerini tahtan indirdikleri gibi bir de temiz bir dayak atarlar. Behlül ağlamaya da başlamıştı. O anda saraya Harun Reşid gelerek Behlül'ün niye ağladığını sordu. Oradakiler Behlül'ün büyük ve affedilmez bir hata ettiğini, tahta çıkıp oturduğunu, kendilerinin de tahttan indirip dövdüklerini söylediler. Ağabeyinin ağlamasına üzülen Harun Reşid: "Behlül böyle hatalardan dolayı dövülür mü?" deyip özür diledi. Behlül Dane hazretleri kardeşine:

"Kardeşim ben beni dövdüler diye ağlamıyorum. Ben birkaç dakika tahta çıkmakla bu kadar dayak yedim, yarın senin durumun ne olur, ne kadar dayak yiyeceksin diye düşünüyorum ve onun için ağlıyorum" dedi. Bu sözler Harun Reşid'in gözlerini yaşarttı...

"O halde söyle nasıl hareket edersem kurtulurum" dedi. Hazret şu tavsiyede bulundu:

"Adaletle hükmet, kimseyi incitme, millet senden memnun olup sana dua etsinler. Ancak o zaman kurtulursun.

DÜNYAYI NASIL BULDUN?

Rivayete göre, Cebrail (as), Nuh (as)'a:

- "Ey peygamberlerin en uzun ömürlüsü, dünyayı nasıl buldun?" diye sormuş. Nuh (as) da:

- "Birinden girip diğerinden çıktığım iki kapılı bir han gibi buldum" demiştir.